

Fòrum de Formació Professional i Orientació

Document 3/2023

Aquest document està subjecte a una llicència Reconeixement 4.0 de Creative Commons.

Se'n permet la reproducció, la distribució, la comunicació pública i la transformació per generar una obra derivada, sense cap restricció sempre que se'n citi el titular dels drets.

La llicència completa es pot consultar a <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

© Generalitat de Catalunya
Consell Escolar de Catalunya

Elaboració: Consell Escolar de Catalunya
Edició: Gabinet Tècnic
1a edició: desembre 2023

Índex

1. Introducció	4
2. Composició del Fòrum de Formació Professional i Orientació	6
3. Primer eix. Nous perfils professionals	8
3.1. Entrenament de les competències toves i de les competències transversals	9
3.2. L'ús de les llengües en la formació professional inicial	9
3.3. Prospecció de les necessitats formatives de nous perfils i competències professionals	11
3.4. Flexibilitat en l'organització curricular	13
4. Segon eix. Planificació de la formació professional inicial	14
4.1. Criteris de planificació de l'oferta de formació professional inicial	14
4.2. Prospecció de necessitats territorials	16
4.3. Centres de formació professional integrada	16
5. Tercer eix. Orientació educativa i professional	18
5.1. Model competencial orientador	18
5.2. Orientació en el marc del sistema FPCAT	19
5.3. L'abandonament prematur a la formació professional	19
5.4. La inclusió en els centres de formació professional	21
6. Quart eix. La Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la formació professional	22
6.1. L'oferta modular de la formació professional	22
6.2. Formació professional dual	23
6.3. Relacions entre formació professional i universitat	23
7. Conclusions i propostes	24
8. Referències	25
9. Agraïments	27
10. Annex. Recomanacions del Fòrum de Formació Professional i Orientació	28

1. Introducció

El curs 2022-2023 el Consell Escolar de Catalunya (CEC) decideix explorar nous canals de participació i obrir un espai de debat i reflexió amb la comunitat educativa. Inicia un pilotatge en forma de fòrum, restringit a unes cinquanta persones, amb una trobada presencial inicial, un seguiment telemàtic al llarg de sis mesos i una trobada final.

En el Ple del 13 de setembre de 2022, es proposen als membres del CEC quatre possibles temes per a aquest Fòrum: l'ús del català a l'educació, la inclusió, la formació professional i orientació i el temps a l'educació. L'opció escollida majoritàriament és la de formació professional i orientació, amb un 45,7 % dels vots.

La Subcomissió de Formació Professional del CEC lidera la configuració d'aquest Fòrum en coordinació amb la Direcció General de Formació Professional i es decideix debatre i reflexionar al voltant de quatre eixos, amb els temes que s'exposen a continuació:

- Nous perfils professionals
- Planificació de l'oferta de la Formació Professional Inicial
- Orientació educativa i professional
- La Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la formació professional

Cadascun d'aquests eixos es tracta en una sessió en què participa un o més ponents experts en la matèria, tret del tercer eix, en què es van fer dues sessions.

Data	Temàtica	Ponència
15.12.2022	Nous perfils professionals	Oriol Homs i Ferret
23.2.2023	Planificació de l'oferta de la formació professional inicial	Fabián Mohedano i Morales Joan Brunet Campeny Carles Ros Visús Lluís Vila Prat
2.5.2023	Primera sessió Orientació educativa i professional	Màrius Martínez Muñoz Alèxia Malivern Edo
25.5.2023	Segona sessió Orientació educativa i professional	Joan Solsona Solé José Antonio Andrés Villena Roser Cervera Giralt Sandra Garrido Romero
22.6.2023	Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la formació professional	Xavier Martínez Celorrio
29.6.2023	Any europeu de les competències	Laura Rahola Ortega

A l'espai de participació consescat s'habilita un espai digital perquè les persones participants puguin aportar les seves opinions i es comparteixin documents.

Per cadascuna de les sessions s'aixeca una acta i s'envia un qüestionari de satisfacció. En acabar el període de dos mesos establert entre l'inici i el final d'un eix, s'elabora un informe que inclou les aportacions rebudes i que validen els membres del Fòrum.

Aquests informes constitueixen la base de l'elaboració d'aquest document, si bé, en el cas del quart eix, tan sols se n'han pogut establir les línies inicials de treball, perquè la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la formació professional, es troba pendent de desplegament normatiu en el moment d'elaborar aquest document. Malgrat que el passat 12 d'abril es va publicar el Reial decret 278/2023, d'11 d'abril, pel qual s'estableix el calendari d'implantació del Sistema de Formació Professional, i el 22 de juliol el Reial decret 659/2013, de 18 de juliol, pel qual es desenvolupa l'ordenació del sistema de formació professional, resten pendents d'aprovació en el moment d'elaborar aquest informe els reials decrets complementaris, pels quals es modifiquen els reials decrets que estableixen els títols de grau superior, grau mitjà i grau bàsic.

2. Composició del Fòrum de Formació Professional i Orientació

El Fòrum de Formació Professional i Orientació està integrat per 57 persones: les 15 que integren la Subcomissió de Formació Professional, 18 que han estat proposades per membres del CEC i 24 representants de consells escolars de centres de formació professional.

Inicialment es van enviar invitacions a 81 centres i 19 van manifestar la seva voluntat de formar part del Fòrum, dels quals 15 són de titularitat pública i 4 de titularitat privada.

A continuació es presenta la relació nominal de tots els integrants del Fòrum de Formació Professional i Orientació al llarg d'aquest curs 2022-2023:

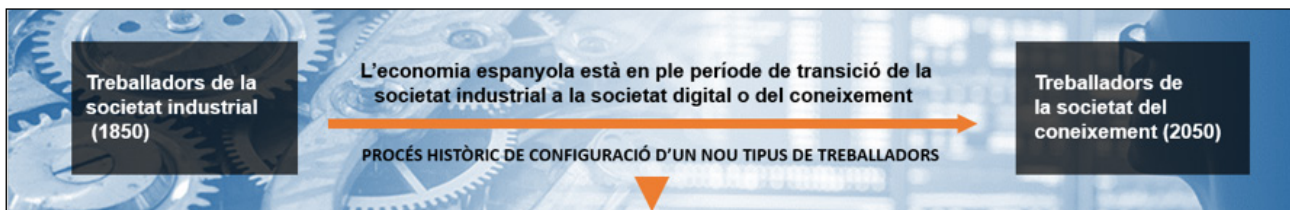
- Olga Adroher Boter. Direcció General de Formació Professional
- Neus Agut Horna. Secretaria del Consell Escolar de Catalunya
- Noura Aharchi Amghar. Institut Santa Eugènia, Girona
- Daniel Albors Pericàs. PIMEC
- José Luis Álvarez Olivera. Confederació de Centres Autònoms d'Ensenyament de Catalunya
- José Antonio Andrés Villena. Direcció General de Formació Professional
- Carles Añó Luna. Institut Montsià, Amposta
- Melcior Arcarons Rúa. Fundació Escola Cristiana de Catalunya
- Judith Boadella i Balcells. AFFAC
- Marta Brugué Sala. Institut Torre Roja, Viladecans
- Glòria Canals Sans. Aura Fundació
- Rosa M. Carbonell Martí. Serveis Territorials d'Educació a Tarragona
- Juan Francisco Cardona González. Institut Mare de Déu de la Mercè, Barcelona
- Marta Caro González. Institut Carles Vallbona, Granollers
- Joan Ciurana Gibert. Institut Pere Martell, Tarragona
- Joan Josep Codina Puig. Confederació de Centres Autònoms d'Ensenyament de Catalunya
- Josep Maria Colomé Castellví. Serveis Territorials d'Educació al Penedès
- Alba Cortina Serra. Fundació Ampans
- Glòria Deulofeu Monraba. Institut Lluïsa Cura, Barcelona
- Xavier Díez Rodríguez. USTEC-STEs
- Maria Cinta Fandos Martí. Serveis Territorials d'Educació a les Terres de l'Ebre
- Jessica Fernández Minelli. Ceir-Arco Aragó, Barcelona
- Maria Teresa Fons Aumedes. Serveis Territorials d'Educació al Vallès Occidental
- Pere Forga Visa. USOC
- Raquel Gargallo Otero. Institut Andreu Nin, el Vendrell
- Illana Giner Comin. Direcció General d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa
- Bouchra Hammouti. Institut Comte de Rius, Tarragona
- Laia Herrera Pujol. Consell Educatiu Municipal de Barcelona
- Ramon Jordana Farré. Serveis Territorials d'Educació a l'Alt Pirineu i Aran
- Bryan Javier Loayza Zambrano. Institut Lluïsa Cura, Barcelona
- Assuès López Orleans. AFFAC
- Carles López Pérez. Institut de l'Esport, Barcelona
- Cristina Martín Cullell. UGT

- Jesús Martín Rivera. UGT
- Eulàlia Martínez Puig. CECOT Formació
- Jordi Mengual Portero. Institut Esteve Terradas, Cornellà de Llobregat
- Míriam Milan Gómez. Direcció General de Formació Professional
- Silvia Miró Martín. PIMEC
- Desi Moreno Fabregat. Serveis Educatius de Catalunya
- Lola Moreno Maceiras. Institut de l'Esport, Barcelona
- Mireia Palau Illa. Institut Carles Vallbona, Granollers
- Albert Palau Llort. Institut Martí l'Humà, Montblanc
- Eugeni Palos Iglesias. Escoles Freta, Calella
- Guillem Planas Cullell. Institut Carles Vallbona, Granollers
- Josep Maria Prats Moreno. FAPEL
- Verònica Robles Moreno. AFFAC
- Jordi Roig Vinyals. Associació Catalana de Municipis
- Ramón Roy Perdiz. USTEC-STEs
- Jessica Rus Noguera. Institut de l'Esport, Barcelona
- Rosa Salla Latorre. Institut Ramon Berenguer IV, Cambrils
- Patricia Sarrias Javier. FAPAES
- Manuel José Torres Aguirre. Institut Santa Eulàlia, Terrassa
- Andrés Valenzuela Castillo. Institut de Badia del Vallès
- José Antonio Vázquez Gázquez. Institut de Logística, Barcelona
- Felip Vidal Auladell. Escola d'Art i Superior de Disseny Llotja. Barcelona
- Rosa M. Villaró Pla. CCOO
- Jesús Vinyes Cirera. Presidència del Consell Escolar de Catalunya

3. Primer eix. Nous perfils professionals

L'economia està en ple període de transformació de la societat industrial a la societat del coneixement i s'estan produint un seguit de canvis:

- Tecnològics
- Envelliment de la població mundial
- Efectes del canvi climàtic
- Gestió de l'emergència energètica
- Internacionalització econòmica
- Modificació dels valors ètics i morals

Font: presentació d'Oriol Homs

Aquests canvis deriven en nous requeriments de qualificació professional per part de les empreses. El repte de la formació professional inicial és poder sincronitzar els canvis organitzatius, culturals i materials que s'estan produint en la societat amb la demanda del mercat laboral. Els nous eixos de qualificació han de donar resposta a:

- La nova forma de relacionar-se dels treballadors amb la tecnologia, que exigeix uns perfils amb capacitats de creativitat, originalitat, iniciativa, resolució de problemes, intel·ligència emocional i lideratge.
- La gestió de la informació, capacitat d'anàlisi i interpretació de dades.
- La demanda de polivalència i especialització en el lloc de treball: una formació de base polivalent, amb una comprensió global dels processos de l'empresa i una formació especialitzada en el lloc de treball.
- La capacitat de prendre decisions i de resolució de problemes amb autonomia en el marc de la dependència organitzativa de l'empresa.
- Les *soft skills* o competències toves: les empreses demanen persones amb coneixements tècnics i escullen les que tenen unes competències toves més desenvolupades. Cal tenir en compte que aquestes competències no s'aprenen de manera convencional, sinó que s'expliquen teòricament i s'entrenen.

Les aportacions i recomanacions del primer eix es divideixen en quatre apartats:

- Entrenament de les competències toves i de les competències transversals
- L'ús de les llengües en la formació professional inicial
- Prospecció de necessitats de nous perfils i competències professionals
- Flexibilitat en l'organització curricular

3.1. Entrenament de les competències toves i de les competències transversals

Les competències toves són una combinació d'habilitats socials, de comunicació, d'actituds i de trets de la personalitat que no es poden aprendre, sinó que s'entrenen i que complementen les habilitats tècniques. Això no exclou la necessitat d'explicar-les des d'un punt de vista teòric.

L'Informe de prospección y detección de necesidades formativas 2022, elaborat per l'Observatori de les Ocupacions del Servei Públic d'Ocupació Estatal (SEPE), inclou per famílies professionals quines són les necessitats formatives i les competències toves i transversals que demana el mercat laboral.

Aportacions:

- Perfil competencial del professorat de formació professional: si el currículum és competencial, el docent ha de disposar d'aquestes habilitats.
- La comunitat educativa necessita aprendre a entrenar les competències toves, ja que constitueixen la base de la formació i l'acompanyament a les persones.
- L'alumnat de formació professional té mancances en competències bàsiques.

Recomanacions:

- Ampliar la formació permanent del professorat de formació professional per atendre la demanda d'entrenament de competències toves.
- Incloure i complementar l'avaluació competencial de les habilitats toves en l'accés a la docència.
- Reforçar l'aprenentatge de les competències bàsiques al llarg de la formació professional inicial.
- Cercar i desenvolupar aplicacions que permetin al professorat avaluar el grau d'assoliment de les competències toves.
- Fomentar el treball amb projectes reals que donin resposta a les necessitats empresarials com a metodologia de treball de les competències toves i, alhora, d'apropament al sector.

3.2. L'ús de les llengües en la formació professional inicial

La internacionalització de les empreses i la globalització del mercat laboral requereixen uns coneixements d'idiomes, especialment de l'anglès, que afecten la majoria d'ocupacions. Es presenta un resum de les necessitats detectades per famílies professionals en coneixements d'idiomes estrangers (taula 1), extret de *L'Informe de prospección y detección de necesidades formativas 2022*, del SEPE. Es pretén analitzar l'ús de les llengües estrangeres en la formació professional inicial i sotmetre a consideració dels membres del Fòrum si és necessari dur a terme un replantejament curricular. Les aportacions rebudes inclouen la valoració de l'ús del català que es fa en la formació professional inicial.

Aportacions:

- El nivell de català exigint en finalitzar la secundària no es tradueix en el fet que l'alumnat de cicles formatius tingui aquest coneixement.
- Hi ha professorat amb un nivell baix d'idiomes estrangers.
- Hi ha dificultats d'encabir l'aprenentatge d'una segona llengua estrangera en les distribucions curriculars actuals.

Recomanacions:

- Facilitar que el professorat faci cursos d'idiomes per assolir com a mínim el nivell B2.
- Reforçar l'aprenentatge del català al llarg de la formació professional inicial.

- Oferir els recursos necessaris per encabir l'aprenentatge d'altres llengües en el currículum dels cicles formatius o bé fora de l'horari lectiu.
- Fomentar l'ús de diferents idiomes en els treballs, memòries i presentacions.
- Organitzar cursos d'especialització en idiomes en col·laboració amb les escoles oficials d'idiomes (EOI), adreçats a alumnat de formació professional.

Taula 1. Necessitats formatives detectades en competències transversals: idiomes

Família professional	Anglès A	Anglès B	Anglès C	Francès A	Francès B	Francès C	Alemany A	Alemany B	Alemany C
Administració i gestió			X		X			X	
Agrària	X								
Comerç i màrqueting		X			X		X		
Edificació i obra civil		X							
Electricitat i electrònica		X			X				
Energia i aigua			X		X			X	
Fabricació mecànica		X							
Hoteleria i turisme	X								
Imatge i so			X						
Indústries alimentàries		X							
Informàtica i comunicacions			X						
Instal·lació i manteniment	X								
Fusta, moble i suro	X								
Maritimopesquera	X								
Química		X							
Sanitat		X			X				
Seguretat i medi ambient		X			X				
Serveis socioculturals i a la comunitat		X			X				
Tèxtil, confecció i pell	X								
Transport i manteniment de vehicles		X		X			X		
Vidre i ceràmica	X								

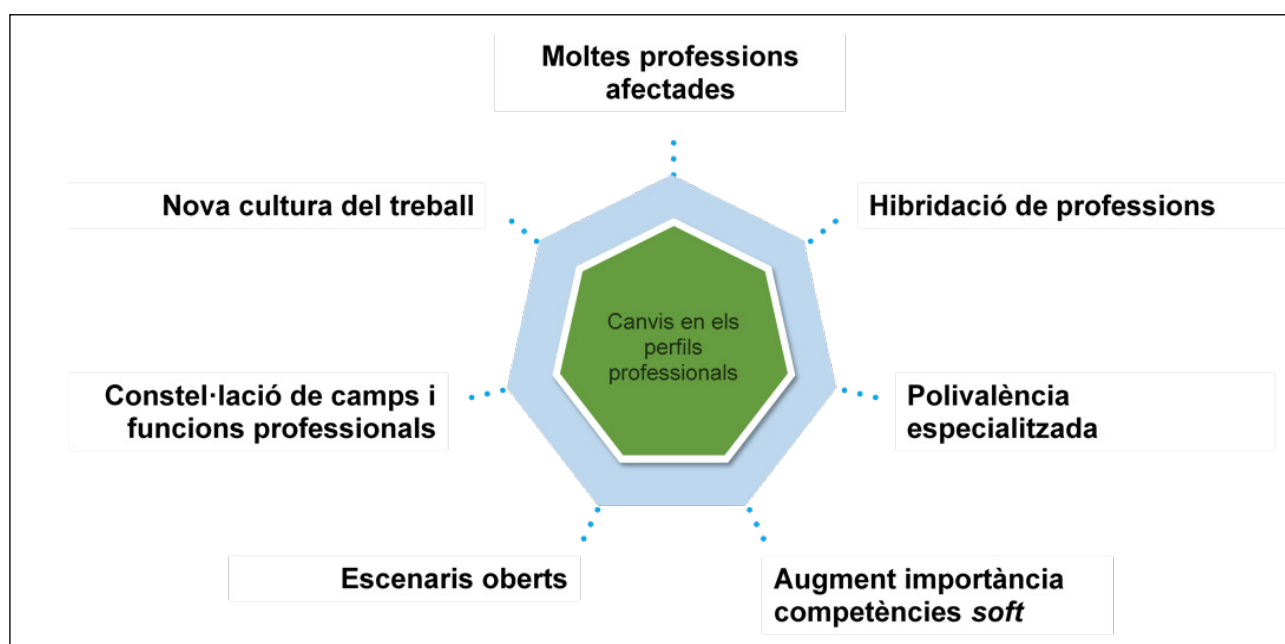
(*) (A) Usuari bàsic / (B) Usuari independent / (C) Usuari competent

Font: Informe de prospecció y detección de necesidades formativas 2022. SEPE

3.3. Prospecció de les necessitats formatives de nous perfils i competències professionals

L'estudi *Cambios en los perfiles y necesidades de formación profesional en España. Perspectiva 2030*, presentat en part a la primera sessió del Fòrum per Oriol Homs, apunta a una evolució de les professions actuals i no tant al sorgiment de nous oficis. El mercat laboral requerirà perfils híbrids amb coneixements genèrics amplis, però també amb una major especialització en el lloc de treball. En aquesta línia, es planteja que el sector industrial estarà marcat per l'envelliment de la població ocupacional i la falta de persones amb titulació de formació professional plantejarà un problema de reposició de plantilles. A continuació, en la taula 2 es presenten les dades d'estudiants matriculats en estudis de formació professional per família professional, recollides en l'estudi *Informe 2022: una nueva Ley de FP para unos nuevos tiempos*. Hi destaca el baix nivell de matriculació de les famílies industrials.

Fruït d'aquesta reflexió, el debat i les aportacions rebudes s'han centrat en aspectes que tenen a veure amb l'orientació educativa i professional, si bé es tracten amb més profunditat al tercer eix del Fòrum, que hi està dedicat.

Font: presentació digital d'Oriol Homs

Aportacions:

- Es coneixen quines són les demandes dels nous perfils professionals, però hi ha un problema d'orientació professional de l'alumnat.
- Els interessos de l'alumnat no sempre estan definits en acabar la secundària.
- Les persones orientadores no sempre tenen coneixements de la formació professional.
- Hi ha dificultats per trobar docents en determinades especialitats.

Recomanacions:

- Dissenyar una orientació educativa per àmbits professionals i no per itineraris acadèmics.
- Fomentar la comunicació amb les empreses, departament de Recursos Humans i representació legal de les persones treballadores, per adaptar la formació als canvis del mercat laboral i facilitar l'actualització professional dels docents.

- Organitzar fòrums amb empreses i centres formatius per detectar necessitats de professionals i donar a conèixer el sector.
- Promoure jornades professionals en centres de formació de secundària i batxillerat, per acostar els oficis als estudiants.
- Potenciar i desplegar l'orientació professional del sistema FPCAT.

Taula 2. Estudiants matriculats en formació professional per famílies professionals (curs 2020-2021)

Família professional (FmP)	% d'estudiants matriculats (s/total matriculats FP)		% de dones matriculades (s/total matriculats en la FmP)	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Sanitat	22,8	17,5	77,5	76
Informàtica i comunicacions	13,6	12,3	10	12
Administració i gestió	12,3	14	61,9	60,2
Serveis socioculturals i a la comunitat	12,2	9,5	84,8	86,5
Comerç i màrqueting	7,1	6,2	44,7	48,8
Activitats físiques i esportives	4,5	4,4	20,7	21,4
Transport i manteniment de vehicles	4,4	5,1	3	3,5
Electricitat i electrònica	3,7	6,6	3,7	4,6
Hoteleria i turisme	3,4	4,8	43,2	47,9
Imatge i so	2,9	2,6	28	31,9
Imatge personal	2,7	3,6	89,7	87,5
Instal·lació i manteniment	2	2,4	2,2	3,2
Fabricació mecànica	1,8	2,9	4,5	6
Química	1,7	1,1	45,8	54,7
Agrària	1,1	2,1	22,9	21,8
Seguretat i medi ambient	0,9	1	38,2	38,6
Indústries alimentàries	0,8	0,8	49,5	53,5
Arts gràfiques	0,6	0,7	42,4	45,2
Tèxtil, confecció i pell	0,5	0,4	80	77,3
Edificació i obra civil	0,3	0,6	28,1	29,8
Fusta, moble i suro	0,3	0,5	12,1	13,4
Energia i aigua	0,2	0,3	7,8	10,7
Maritimopesquera	0,2	0,4	10,7	8,3
Indústries extractives	0,1	0	5,4	5,7
Arts i artesanies	0	0		54,8
Vidre i ceràmica	0	0		30,6
Totes les famílies	100	100	48,8	45,3
Famílies STEM	31,7	35,3	12,2	12,4
Famílies TIC	20,2	21,5	41,7	48,5
Famílies industrials	16,5	21,7	14,2	12,2
Top 5 de la comunitat autònoma	68	59,5		

Font: Informe 2022: una nueva Ley de FP para unos nuevos tiempos.

3.4. Flexibilitat en l'organització curricular

En el mercat laboral s'observa de forma molt generalitzada una reestructuració dels nivells de polivalència i especialització dels perfils professionals. Els canvis tecnològics i de demanda de productes que s'estan generant obliguen les empreses a fer reorganitzacions constants en els llocs de treball. Per aquesta raó, els responsables de recursos humans opten per perfils professionals polivalents i que tinguin coneixements genèrics del procés productiu, però que alhora siguin eficients i especialistes en el seu lloc de treball. Es pot dir que es tendeix a una polivalència especialitzada.

Aportacions:

- Reconduir el contingut de les distribucions curriculars actuals sense que sigui necessari definir nous cicles formatius.
- Establir una formació de base comuna per família professional i fer seguiment acurat de la formació a l'empresa per garantir que s'assoleix una especialització en el lloc de treball.
- Tenir en compte les oportunitats de treball per orientar l'oferta formativa i les possibles adaptacions curriculars.
- Elaborar l'informe personal d'orientació professional tenint en compte les oportunitats de treball i no tant els itineraris formatius.

Recomanacions:

- Fomentar la realització de projectes intermodulars.
- Dissenyar uns mòduls comuns per família professional que permetin tenir un coneixement global dels processos del sector.
- Millorar el sistema de seguiment i avaluació de l'aprenentatge que assolixen els i les alumnes a l'empresa.
- Facilitar la creació de títols adaptats a les necessitats professionals del territori.

4. Segon eix. Planificació de la formació professional inicial

La formació professional s'ha convertit en una opció atractiva per a les persones i per al teixit empresarial. L'increment de les preinscripcions, sobretot en determinats cicles, ha provocat un desequilibri entre les places sol·licitades i les ofertes. Per aquesta raó es considera fonamental analitzar la planificació de l'oferta de la formació professional inicial.

Fabián Mohedano, president executiu de l'Agència Pública de Formació i Qualificació Professionals (AFPCAT) presenta el servei de prospecció de perfils i competències professionals i els informes que està previst que s'elaborin. També assenyala les principals línies del Projecte de decret pel qual es regulen els centres de formació professional integrada.

Joan Brunet, responsable de l'àrea de programació de l'Oferta de Llocs Escolars, de la Direcció General de Centres Públics, i Carles Ros, responsable de la unitat de planificació de la Direcció General de Formació Professional, exposen quins són els criteris de planificació de l'oferta professional inicial que està seguint el Departament d'Educació.

Lluís Vila, representant de la Federació d'Associacions de Famílies d'Alumnes d'Estudis Sufragats amb Fons Públics no Universitaris de Catalunya (FAPAES), presenta l'informe *Adequar la planificació de l'oferta de formació professional* de la Comissió de Treball del Consell de la Formació Professional de Barcelona.

Les aportacions i recomanacions del segon eix es divideixen en tres apartats:

- Criteris de planificació de l'oferta de formació professional inicial
- Prospecció de necessitats territorials
- Centres de formació professional integrada

4.1. Criteris de planificació de l'oferta de formació professional inicial

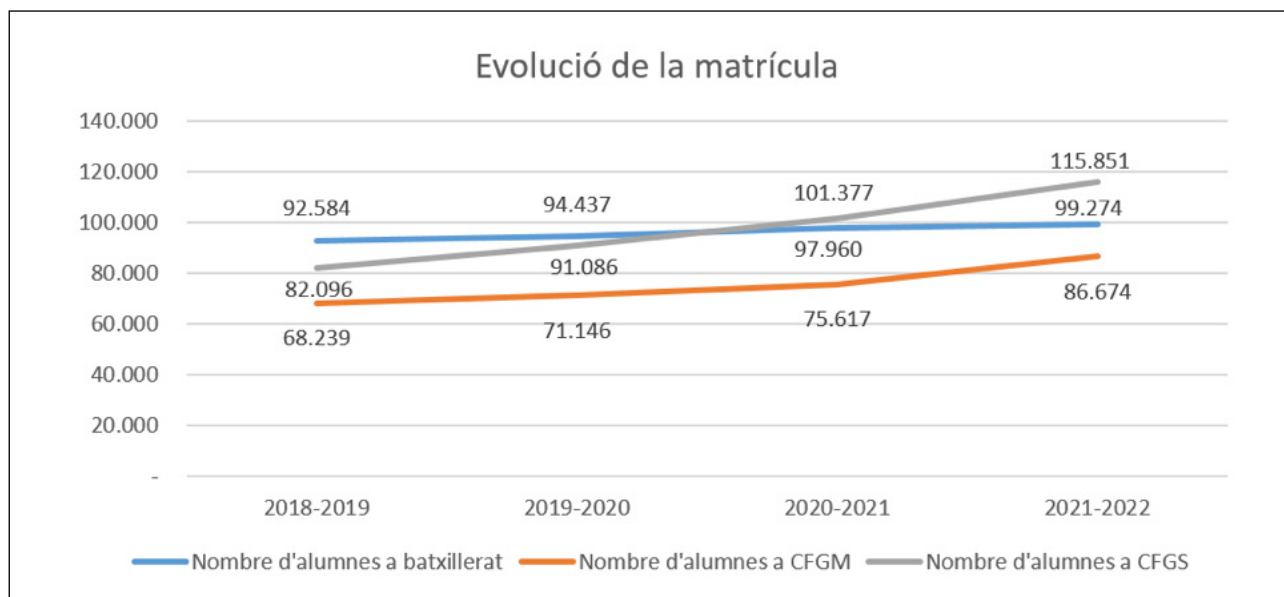
La formació professional inicial és una opció formativa cada vegada més atractiva per a les persones, factor que la situa gairebé al mateix nivell que el batxillerat. Paral·lelament, s'ha produït un augment demogràfic en la franja d'edat corresponent al final de l'etapa d'estudis obligatoris i l'inici dels postobligatoris. Els dos darrers cursos, aquesta situació ha provocat un desequilibri entre les places sol·licitades i les ofertes en determinats cicles formatius, malgrat l'augment en l'oferta de grups de formació professional inicial.

A la taula 3, es pot observar l'evolució en el nombre d'alumnes matriculats en formació professional i batxillerat en els darrers cursos.

Taula 3. Evolució dels estudiants matriculats en formació professional i batxillerat

Evolució de la matrícula	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Nombre d'alumnes a batxillerat	92.584	94.437	97.960	99.274
Nombre d'alumnes a CFPM	68.239	71.146	75.617	86.674
Nombre d'alumnes a CFPS	82.096	91.086	101.377	115.851
Total	174.680	185.523	199.337	215.125

Font: Departament d'Educació.

Font: Departament d'Educació.

Des de l'AFPCAT es va elaborar la *Proposta de criteris de planificació de l'oferta de formació professional FPCAT 365*, precursora de l'*Acord per a la planificació de la formació professional*, signat el 27 de març de 2023 entre Govern, patronals i sindicats.

Aportacions:

- El nombre escàs de vocacions industrials provoca un desajust entre l'oferta i la demanda d'aquests cicles. Des de l'AFPCAT s'ha aprovat el *Model de protocol d'orientació professional*, actualment en fase de desenvolupament, amb la finalitat d'oferir un servei d'orientació de qualitat.
- Obligació de donar resposta a les necessitats formatives de les empreses de forma àgil i flexible, perquè el procés de planificació, implantació i graduació dels i les alumnes s'allarga en el temps.
- Publicació d'una oferta integrada de formació professional, si bé cadascun dels departaments d'Educació i d'Empresa i Treball són els que tenen la competència per fer la planificació de l'oferta formativa en els respectius àmbits d'actuació.
- Els Serveis Territorials (ST) del Departament d'Educació i el Consorci d'Educació de Barcelona (CEB) actuen d'interlocutors amb els centres, administracions locals i sector empresarial, seguint criteris facilitats pel Departament, i fan la proposta d'augmentos o disminucions del nombre de grups.
- Indicacions facilitades pel Departament als ST i al CEB: anàlisi de l'evolució de la matrícula i convenis signats amb empreses. Criteris proposats als ST: agrupar ensenyaments de la mateixa família, situar els cicles amb poca demanda en nuclis grans, analitzar la inserció laboral del cicle, prioritzar zones amb facilitats d'accés amb transport públic.
- Falta d'espais on ubicar més grups de formació professional.

Recomanacions:

- Fer la prospecció i planificar l'oferta d'ensenyaments professionals de forma integrada, a través del sistema FPCAT i dels consells sectorials i territorials.
- En el procés de planificació de l'oferta de formació i en la tria de l'itinerari formatiu, distingir entre demanda estructural i demanda conjuntural del mercat laboral. La demanda estructural potser és objecte d'una oferta de cicles formatius; la conjuntural requereix una oferta més flexible, com ara certificats de professionalitat o mòduls professionals.
- Promoure la col·laboració de les administracions local i comarcal i de les empreses en la cessió d'espais.
- Estudiar la possibilitat d'utilitzar espais de diferents administracions i aprofitar l'espai dels centres educatius en diferents franges horàries.
- Ampliar l'oferta pública de formació professional no presencial en coordinació amb els centres presencials i prioritàriament amb els centres de formació professional integrada.

4.2. Prospecció de necessitats territorials

La planificació de l'oferta formativa de formació professional inicial s'ha de fer tenint en compte la prospecció de necessitats formatives del mercat de treball. La Comissió Rectora del Sistema de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya va acordar els criteris generals del Model català de prospecció de necessitats de formació i qualificació professionals. Els informes de prospecció faciliten eines al Departament d'Educació i al d'Empresa i Treball per dur a terme la planificació de la seva oferta formativa.

Aportacions:

- Diferenciació entre prospecció: foto actual del mercat de treball, i prospectiva: evolució a mitjà i llarg termini del mercat de treball. L'AFPCAT elaborarà un informe anual de prospecció i un de quadriennal de prospectiva.
- Caràcter sectorial dels informes disponibles al Banc de recursos de prospecció del sistema FPCAT.

Recomanacions:

- Planificar l'oferta formativa a partir d'informes anuals que recullin no tan sols necessitats sectorials sinó també territorials.
- Estimular la complementarietat dels centres de formació professional i l'ús compartit d'instal·lacions i recursos.
- Diferenciar els informes d'evolució del mercat de treball dels informes de planificació de l'oferta formativa.
- Conciliar dos tipus de demanda: la demanda de formació per part de les persones, que manifesten les seves preferències en la preinscripció, i la demanda de persones qualificades per part de les empreses, demanda que s'expressa en el mercat laboral.

4.3. Centres de formació professional integrada

El Projecte de decret pel qual es regulen els centres de formació professional integrada es troba en tràmit d'audiència i informació pública en el moment de debatre aquest punt. El Consell Escolar de Catalunya aprova en data 11 d'abril de 2023 el Dictamen 13/2023, corresponent a aquest Projecte de decret.

Aportacions:

- Els centres de formació professional integrada permetran reordenar el mapa de centres i l'oferta d'ensenyaments professionals.
- Es disposarà d'una xarxa de centres especialitzats sectorialment i territorialment en formació professional.
- Una agrupació de centres podrà constituir-se com a centre de formació professional integrada.

- El Consell de Formació i Empresa actuarà d'òrgan de governança amb la participació de representants d'empreses, agents socials i locals.

Recomanacions:

- Definir una organització i estructura funcional per als centres de formació professional integrada quan es constitueix en agrupació de centres.
- Mantenir les mesures d'inclusió en els centres de formació professional integrada.
- Avaluar l'impacte econòmic i social de forçar el desplaçament d'ensenyaments per convertir un institut en un centre de formació professional integrada.

Per tal que el sistema de formació professional de Catalunya estigui en condicions de donar la millor resposta possible a les necessitats de qualificació, cal que el major nombre possible de centres, de titularitat pública i privada, disposin de totes les eines pròpies dels centres de formació professional integrada. Per això convé establir uns requisits flexibles per assolir la condició de centre de formació professional integrada.

5. Tercer eix. Orientació educativa i professional

L'alumne necessita al llarg del seu procés d'aprenentatge l'orientació educativa i professional per anar descobrint i construint el seu itinerari formatiu i la seva futura dedicació professional. En aquest procés d'acompanyament, hi està involucrat tot l'entorn i hi són necessaris el suport i la implicació d'entitats, empreses i agents econòmics, socials i culturals.

La distribució dels temes a tractar en aquest tercer eix consisteix, en primer lloc, a contextualitzar el concepte d'orientació al llarg i ample de la vida i l'orientació en el Sistema FPCAT i, en segon lloc, presentar les línies de treball de la Direcció General d'Alumnat i de la Direcció General de Formació Professional, així com l'experiència de l'Institut Escola del Treball, de Barcelona, per mitjà de l'orientadora i l'alumnat.

Pel que fa al primer tema, van tenir lloc dues ponències: una a càrrec de Màrius Martínez, pedagog, doctor en Ciències de l'Educació i vicerector de la UAB, i l'altra a càrrec d'Alèxia Malivern, secretària adjunta de l'AFPCAT.

Amb relació al segon tema, hi va intervenir Joan Solsona, coordinador de Formació Professional de la Inspecció d'Educació, que va presentar el Pla de millora i fidelització de la formació professional inicial. José Antonio Andrés, subdirector general de Programes i Projectes de Formació Professional, va presentar el programa OrientaFP, entre d'altres. Roser Cervera, subdirectora general d'Orientació, Participació i Benestar de l'Alumnat, va plantejar les línies generals del Projecte de decret d'orientació educativa, i Sandra Garrido, orientadora educativa de l'Institut Escola del Treball, acompanyada pels alumnes Maria Jiménez, Aitor Cano, Sheila Milagros i Sabrina Amiyar, va presentar l'experiència del seu centre.

Les aportacions i recomanacions del tercer eix es divideixen en quatre apartats:

- Model competencial orientador
- Orientació en el marc del Sistema FPCAT
- L'abandonament prematur a la formació professional
- La inclusió en els centres de formació professional inicial

5.1. Model competencial orientador

L'orientació es concep com un conjunt d'accions que es desenvolupen al llarg del temps, destinades a acompanyar les persones a prendre decisions en els àmbits personal, social, acadèmic i professional i a implementar-les. Ha d'acompanyar l'aprenentatge competencial de la persona i es pot visualitzar com un engranatge reticular de diferents aspectes que la converteixen en un procés en el qual és necessari generar una cultura de col·laboració i de treball en xarxa.

Davant la crisi del model econòmic actual, els reptes de futur de l'orientació passen per vincular-la amb la justícia social, per afrontar les barreres estructurals existents i per disposar de recursos que permetin protegir els drets i garantir les mateixes oportunitats a tothom.

Aportacions:

- L'orientació comença des del moment que s'interactua amb altres persones i està integrada en el currículum i en la funció docent.
- Els interessos de la persona han de prevaldre per sobre de les seves qualificacions acadèmiques.
- Al llarg de la vida es produeixen interrupcions no previstes que generen oportunitats per redefinir itineraris, les anomenades discontinuïtats d'èxit.
- Els ensenyaments professionals tenen unes característiques pròpies diferents d'altres etapes educatives.

Recomanacions:

- Generar una cultura de col·laboració i de treball en xarxa.
- Definir estàndards de qualitat en l'orientació.
- Prioritzar l'interès del jove per davant d'altres interessos.
- Situar la persona i l'empresa en el centre del model d'orientació.
- Formar el professorat en l'àmbit de l'orientació.

5.2. Orientació en el marc del sistema FPCAT

L'objectiu general de l'orientació professional és acompanyar la persona usuària de manera dialogada, consensuada i conscient, i oferir-li les eines i els recursos necessaris per a la presa de decisions en relació amb el seu objectiu professional i la construcció del seu itinerari formatiu, si escau, de transició al mercat de treball o de perfeccionament o reciclatge competencial. En els diferents punts d'informació i orientació professionals es detecta la necessitat d'emprar un model de protocol d'orientació professional homogeni en la metodologia i adaptable a les característiques de les persones usuàries.

Aportacions:

- Model competencial d'autodescobriment d'interessos personals.
- Comparació competencial de les habilitats personals amb les que demana l'ocupació en la qual s'està interessat.

Recomanacions:

- Corresponsabilitzar tots els agents implicats en l'orientació.
- Formar tot el professorat en l'àmbit de l'orientació.
- Coordinar els i les professionals dels departaments d'Empresa i Treball i d'Educació que comparteixen funcions.
- Formar els i les professionals en l'àmbit de l'orientació.

5.3. L'abandonament prematur a la formació professional

La Comissió Europea, en el marc de l'Estratègia de Lisboa 2010, defineix l'abandonament escolar prematur com "el percentatge de joves de 18 a 24 anys que ha obtingut com a màxim una titulació de l'etapa secundària obligatòria i no està cursant cap formació".

Les dades recollides en el Registre d'Alumnes de Catalunya (RALC) del curs 2021-2022 varien en funció dels diferents ensenyaments, i oscil·len entre el 23,6 % d'abandonament als cicles de grau mitjà de formació professional i el 4,7 % a 3r de secundària.

Taula 4. Abandonament prematur dels estudis. Grup d'edat: 18-24 anys.

Any	Catalunya	Espanya	Unió Europea
2022	16,9	13,9	9,6
2021	14,8	13,3	9,7
2020	17,4	16,0	9,9
2019	19,0	17,3	10,2
2018	17,0	17,9	10,5
2017	17,0	18,3	10,6
2016	18,0	19,0	10,7
2015	18,9	20,0	11,0
2014	22,2	21,9 (b)	11,2 (b)
2013	24,7	23,6	11,9
2012	24,2	24,7	12,7
2011	26,2	26,3	13,4
2010	28,9	28,2	13,9
2009	31,9	30,9	14,2
2008	32,9	31,7	14,7
2007	31,2	30,8	14,9
2006	28,5	30,3 (b)	15,3 (b)
2005	33,2 (b)	31,0 (b)	15,7
2004	34,1	32,2	16,0
2003	34,3	31,7 (b)	16,4 (b)
2002	31,3	30,9	17,0
2001	30,3	29,7	-

Font: Departament d'Educació. Dades en percentatge.

(b) Ruptura de sèrie. (-) Dada no disponible

Aportacions:

- Pla de millora del rendiment acadèmic i la fidelització de l'alumnat de formació professional inicial.
- *Manual del professional de l'orientació educativa en l'FP*, que defineix i organitza les funcions del personal d'orientació, l'atenció a la diversitat i el procediment de modificacions curriculars.
- Grups impulsors del Pla de millora amb representants de la Inspecció d'Educació, centres educatius, coordinació territorial d'ensenyaments professionals i orientadors.
- Programa OrientaFP per millorar l'acompanyament i l'orientació de l'alumnat en les transicions educatives i professionals.
- Els programes de formació i inserció laboral (PFI) com a opció per evitar l'abandonament escolar.

Recomanacions:

- Augmentar el nombre de recursos educatius disponibles a l'educació postobligatòria.
- Ampliar el nombre d'orientadors en la formació professional.
- Revisar el procés de preinscripció per no penalitzar l'alumnat de primer de cicles de grau mitjà que vol canviar a un altre cicle.
- Implementar el protocol d'elaboració de l'Informe personal d'orientació professional (IPOP).
- Actualitzar els plans d'acció tutorial.

5.4. La inclusió en els centres de formació professional

El Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, regula l'atenció educativa de tot l'alumnat en totes les etapes educatives i fins a la transició a la vida adulta.

En accedir als ensenyaments professionals disminueixen els recursos disponibles per atendre l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

Aportacions:

- Increment del malestar emocional dels i les alumnes i augment dels casos atesos pel departament d'orientació educativa.
- Els departaments d'orientació educativa atenen alumnes desmotivats, diagnosticats de patologies prèvies, amb problemes emocionals, etc.
- Fer una preacollida i organitzar activitats de dinamització a l'hora de l'esbarjo són accions que faciliten la integració de l'alumnat.

Recomanacions:

- Augmentar el nombre de recursos humans i dotar els centres de professionals de l'àmbit de la psicologia, la psicopedagogia, l'educació social i la infermeria.
- Facilitar el traspàs d'informació entre els centres on l'alumne ha cursat la secundària i els centres de formació professional.
- Disposar del suport dels equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP).
- Formar el professorat en metodologies inclusives, recursos i estratègies per a l'acompanyament de l'alumnat.

6. Quart eix. La Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la formació professional

El Reial decret 278/2023, d'11 d'abril, pel qual s'estableix el calendari d'implantació del Sistema de Formació Professional que preveu la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la formació professional, estableix que el curs 2023-2024 les administracions educatives han de començar a implementar de manera gradual la nova oferta formativa.

L'oferta gradual dels graus A, B i C ha de començar abans de l'1 de setembre de 2023. El curs 2023-2024 comença la implantació gradual de les ofertes de grau D i es completarà en els dos anys següents. A més, cada administració implantarà a partir d'aquest curs els graus E que consideri, i en el curs 2024-2025 se'n farà la implantació general.

En el moment de redactar aquest informe, resten pendents d'aprovació els reials decrets complementaris pels quals es modifiquen els reials decrets que estableixen els títols de grau superior, grau mitjà i grau bàsic.

En aquest quart eix, Xavier Martínez Celorrio, professor de sociologia de l'educació i assessor de política educativa, va exposar els principals trets de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la formació professional.

Els aspectes a debatre en aquest quart eix es divideixen en tres apartats:

- L'oferta modular de la formació professional
- La formació professional dual
- Les relacions entre formació professional i universitat

6.1. L'oferta modular de la formació professional

La Llei orgànica 3/2022 estableix una oferta modular i flexible dirigida a estudiants i treballadors que es distribueix en cinc graus de formació. El grau A és l'oferta bàsica del sistema de formació professional. L'estructura i duració d'aquest grau té en compte la càrrega horària curricular corresponent al resultat o resultats d'aprenentatge del mòdul professional. El grau B és l'oferta referida a un mòdul professional del catàleg modular. El grau C és l'oferta de certificats de professionalitat. El grau D correspon a l'oferta de cicles formatius de grau bàsic, grau mitjà i grau superior. Tenen caràcter modular i estan referits al Catàleg Nacional d'Estàndards de Competències Professionals. El grau E correspon als cursos d'especialització. Pot accedir-s'hi des del cicle de grau mitjà o des del cicle de grau superior.

Pel disseny que tenen, els mòduls professionals permetran identificar la formació vinculada a cada element de l'estàndard de competència i hauran de detallar com a mínim els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació.

Aportacions:

- Totes les ofertes de formació professional tindran caràcter acreditable i acumulable, permetran progressar en itineraris de formació conduents a acreditacions, certificats i titulacions amb reconeixement estatal i, en els casos corresponents, europeu.
- Es poden establir ensenyaments de formació professional amb un currículum mixt d'ensenyaments de formació professional del sistema educatiu espanyol i d'altres països.
- És necessari redimensionar i redistribuir l'oferta formativa actual tenint en compte les necessitats territorials.
- Per impartir ofertes de grau A, B i C, els centres hauran d'estar inscrits en el Registre General de Centres de Formació Professional. Per als graus D i E, a més, també hauran d'estar inscrits en el Registre Estatal de Centres Docents no Universitaris.

6.2. Formació professional dual

Tota l'oferta de formació professional dels graus C i D vinculada al Catàleg Nacional d'Estàndards de Competències Professionals té caràcter dual, i incorpora una fase de formació en empresa.

Aportacions

- Durada mínima de la formació dual general a l'empresa del 25% de la durada del cicle i participació fins a un 20% dels resultats d'aprenentatge.
- Durada mínima de la formació dual intensiva a l'empresa del 35% de la durada del cicle, i participació en més d'un 30% dels resultats d'aprenentatge. Existència d'un contracte laboral amb l'empresa.
- Les administracions han de garantir el caràcter formatiu de l'activitat desenvolupada a l'empresa.
- Caràcter curricular de la formació a l'empresa, en cap cas caràcter de pràctiques.

6.3. Relacions entre formació professional i universitat

L'article 49 de la Llei orgànica 3/2022, d'ordenació i integració de la formació professional, estableix que cal promoure la col·laboració entre els centres que imparteixen ensenyaments de formació professional de grau superior del sistema educatiu no universitari i les universitats, amb l'objectiu de generar transferència de coneixement i experiència, crear innovació i optimitzar recursos.

Aportacions:

- Les ofertes de formació professional han d'incloure activitats vinculades a la innovació mitjançant l'aplicació de projectes i metodologies inclusives i innovadores pròximes a la realitat laboral que incentivin la formació vinculada a la iniciativa i la creativitat davant noves situacions.
- Participació dels centres en projectes d'innovació i investigació.
- Xarxa de centres d'excel·lència basats en l'especialització intel·ligent.

7. Conclusions i propostes

El 29 de juny de 2023 s'ha fet la jornada de cloenda del Fòrum de Formació Professional i Orientació del curs 2022-2023.

Els participants manifesten la voluntat d'estendre la durada del Fòrum al curs següent i formulen propostes de millora: en la composició del Fòrum, incorporant representants de l'àmbit empresarial, i en el seguiment entre sessions, introduint eines digitals que siguin més àgils o bé creant grups de dinamització entre sessions.

Les propostes temàtiques plantejades per al curs vinent són les següents:

- L'orientació educativa en finalitzar l'ensenyament secundari
- Formació professional no presencial
- Centres de formació professional integrada
- Metodologies pedagògiques en la formació professional
- Internacionalització de la formació professional
- Tutoria a la formació professional
- Formació professional dual
- Formació professional de grau bàsic: programes de formació i inserció
- La innovació en els centres de formació professional
- Canvis curriculars fruit de l'entrada en vigor de la Llei 3/2022, d'ordenació i integració de la formació professional.
- La perspectiva per a la planificació de l'oferta formativa

Les recomanacions plantejades al final de cadascun dels eixos temàtics treballats durant el curs 2022-2023 han estat sotmeses a dues validacions, una en acabar cada eix i una segona a través d'un qüestionari tramès als participants durant la primera setmana de juliol.

8. Referències

AGÈNCIA PÚBLICA DE FORMACIÓ I QUALIFICACIÓ PROFESSIONALS DE CATALUNYA.

Acord per a la planificació de la formació professional [en línia].

<https://fp.gencat.cat/web/.content/03_FP/Criteris-de-planificacio-oferta-FPCAT365/Acord-per-a-la-planificacio-de-la-formacio-professional.pdf>

Banc de recursos de prospecció [en línia].

<<https://fp.gencat.cat/ca/arees/prospeccio-de-perfils-i-competencies-professionals/banc-de-recursos-de-prospeccio/index.html>>

Model català de prospecció de necessitats de formació i qualificació professionals. Document de bases [en línia].

<https://fp.gencat.cat/web/.content/04_Arees/prospeccio-perfils/prospeccio.pdf>

Model de protocol d'orientació professional [en línia].

<https://fp.gencat.cat/web/.content/07_Orientacio/soc_professional_de_lorientacio/documents/Model-de-Protocol-dorientacio-professional-Sistema-FPCAT.pdf>

Proposta de criteris de planificació de l'oferta de formació professional FPCAT 365 [en línia].

<https://fp.gencat.cat/web/.content/03_FP/Criteris-de-planificacio-oferta-FPCAT365/Proposta-criteris-planificacio-oferta-FPCAT365.pdf>

CONSELL DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL DE BARCELONA.

Adequar la planificació de l'oferta de Formació Professional [en línia]. Ajuntament de Barcelona.

<<https://ajuntament.barcelona.cat/educacio/sites/default/files/planificaci%C3%B3oferta.pdf>>

CONSELL ESCOLAR DE CATALUNYA.

Dictamen 13/2023 sobre el projecte de decret pel qual es regulen els centres de formació professional integrada [en línia].

<http://consellescolarcatal.gencat.cat/web/.content/consell_escolar/actuacions/1dictamens/dictamens_pdf/static_files/Dictamen_13_2023_Subcomissio_FP_web.pdf>

DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ.

“Abandonament prematur dels estudis (18-24 anys)”. [en línia]

<<https://educacio.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/indicadors/europeus/abandonament-prematur/>>

Informe personal d'orientació professional. [en línia]

<<https://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/professionals/fp/accio-tutorial-i-orientacio/ipop/>>

Manual del professional de l'orientació educativa en l'FP. [en línia]
<<https://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/professionals/fp/accio-tutorial-i-orientacio/el-professional-de-orientacio-educativa-en-lfp/manual-del-professional-de-lorientacio-educativa-en-lfp/>>

OrientaFP. [en línia]
<https://xtec.gencat.cat/ca/innovacio/programes_innovacio/formacio-professional-i-regim-especial/impulsfp/programes/orientafp/>

HOMS, Oriol.

Cambios en los perfiles profesionales y necesidades de Formación Profesional en España. Perspectiva 2030. [en línia] Caixabank Dualiza
<<https://www.caixabankdualiza.es/wp-content/uploads/2023/11/estudio-publicacion-junio-2022.pdf>>

GAMBOA, Juan Pablo; MOSO, Mónica (dir.).

Informe 2022: Una nueva Ley de FP para unos nuevos tiempos. [en línia] Observatorio de la Formación Profesional en España. Caixabank Dualiza.
<<https://www.observatoriofp.com/downloads/2022/informe-completo-2022.pdf>>

SERVICIO PÚBLICO DE EMPLEO ESTATAL.

Informe de prospección y detección de necesidades formativas 2022. Observatorio de las ocupaciones. [en línia]
<https://www.sepe.es/va/SiteSepe/contenidos/que_es_el_sepe/publicaciones/pdf/pdf_mercado_trabajo/2022/Informe-de-prospeccion-y-deteccion-de-necesidades-formativas-2022.pdf>

9. Agraïments

Als ponents que han intervingut en les diferents sessions, que ens han proporcionat la seva experiència i han compartit el seu projecte:

- Sabrina Amiyar Bravo
- José Antonio Andrés Villena
- Joan Brunet Campeny
- Aitor Cano Lara
- Roser Cervera Giralt
- Sandra Garrido Romero
- Oriol Homs i Ferret
- Maria Jiménez Motiño
- Alèxia Malivern Edo
- Xavier Martínez Celorrio
- Màrius Martínez Muñoz
- Fabian Mohedano i Morales
- Laura Rahola Ortega
- Carles Ros Visús
- Sheila Milagros Silva Díaz
- Joan Solsona Solé
- Lluís Vila Prat

A totes les persones que han participat en el Fòrum de Formació Professional i Orientació durant el curs 2022-2023.

10. Annex. Recomanacions del Fòrum de Formació Professional i Orientació

FÒRUM D'FP I ORIENTACIÓ Primer eix: nous perfils professionals Juny de 2023

1. Entrenament de les competències toves i de les competències transversals

- Ampliar la formació permanent del professorat de formació professional per atendre la demanda d'entrenament de competències toves.
- Incloure i/o complementar l'avaluació competencial de les habilitats toves en l'accés a la docència.
- Reforçar l'aprenentatge de les competències bàsiques al llarg de la formació professional inicial.
- Cercar i/o desenvolupar aplicacions que permetin al professorat avaluar el grau d'assoliment de les competències toves.
- Fomentar el treball amb projectes reals que donin resposta a les necessitats empresarials, com a metodologia de treball de les competències toves i, alhora, d'apropament al sector.

2. L'ús de les llengües a la formació professional inicial

- Facilitar que el professorat faci cursos d'idiomes per assolir com a mínim el nivell B2.
- Reforçar l'aprenentatge del català al llarg de la formació professional inicial.
- Oferir els recursos necessaris per encabir l'aprenentatge d'altres llengües en el currículum dels cicles formatius o bé fora de l'horari lectiu.
- Fomentar l'ús de diferents idiomes en els treballs, memòries i presentacions.
- Organitzar cursos d'especialització en idiomes en col·laboració amb les EOI, adreçats a alumnat de formació professional.

3. Prospecció de nous perfils i competències professionals

- Dissenyar una orientació educativa per àmbits professionals i no per itineraris acadèmics.
- Fomentar la comunicació amb les empreses, departament de Recursos Humans i representació legal de les persones treballadores, per adaptar la formació als canvis del mercat laboral i facilitar l'actualització professional dels docents.
- Organitzar fòrums amb empreses i centres formatius per detectar necessitats de professionals i donar a conèixer el sector.
- Promoure jornades professionals en centres de formació de secundària i batxillerat, per acostar els oficis als estudiants.
- Potenciar i desplegar l'orientació professional integrada del sistema FPCAT.

4. Flexibilitat en l'organització curricular

- Fomentar la realització de projectes intermodulars.
- Dissenyar uns mòduls comuns per família professional que permetin tenir un coneixement global dels processos del sector.
- Millorar el sistema de seguiment i avaluació de l'aprenentatge que assoleixen els i les alumnes a l'empresa.
- Facilitar la creació de títols adaptats a les necessitats professionals del territori.

FÒRUM D'FP I ORIENTACIÓ

Segon eix: planificació de l'oferta d'FP inicial

Juny de 2023

1. Criteris de planificació de l'oferta de formació professional inicial

- Fer la prospecció i planificar l'oferta d'ensenyaments professionals de forma integrada a través del sistema FPCAT i dels consells sectorials i territorials.
- Distingir en el procés de planificació de l'oferta de formació i en la tria de l'itinerari formatiu la demanda del mercat laboral estructural de la que pot ser conjuntural. La demanda estructural potser és objecte d'una oferta de cicles formatius, la conjuntural requereix una oferta més flexible, com ara certificats de professionalitat o mòduls professionals.
- Promoure la col·laboració de l'administració local, comarcal i empreses en la cessió d'espais.
- Estudiar la possibilitat d'utilitzar espais de diferents administracions i aprofitar l'espai dels centres educatius en diferents franges horàries.
- Ampliar l'oferta pública de formació professional no presencial en coordinació amb els centres presencials i prioritàriament amb els centres de formació professional integrada.

2. Prospecció de necessitats territorials

- Planificar l'oferta formativa a partir d'informes anuals que recullin no tan sols necessitats sectorials sinó també territorials.
- Estimular la complementarietat dels centres de formació professional i l'ús compartit d'instal·lacions i recursos.
- Diferenciar els informes d'evolució del mercat de treball, dels informes de planificació de l'oferta formativa.
- Conciliar dos tipus de demanda: la demanda de formació per part de les persones, que manifesten les seves preferències en la preinscripció, i la demanda de persones qualificades per part de les empreses, demanda que s'expressa en el mercat laboral.

3. Centres de formació professional integrada (CFPI)

- Definir una organització i estructura funcional per als centres de formació professional integrada quan es constitueix com a agrupació de centres.
- Mantenir les mesures d'inclusió en els centres de formació professional integrada.
- Avaluar l'impacte econòmic i social de forçar el desplaçament d'ensenyaments per convertir un institut en un centre de formació professional integrada.

FÒRUM D'FP I ORIENTACIÓ

Tercer eix: orientació educativa i professional

Juny de 2023

1. Model competencial orientador

- Generar una cultura de col·laboració i de treball en xarxa.
- Definir estàndards de qualitat en l'orientació.
- Prioritzar l'interès del jove per davant d'altres interessos.
- Situar la persona i l'empresa en el centre del model d'orientació.
- Formar el professorat en l'àmbit de l'orientació.

2. Orientació en el marc del sistema FPCAT

- Corresponsabilitzar tots els agents implicats en l'orientació.
- Coordinar els i les professionals dels departaments d'Empresa i Treball i d'Educació que comparteixen funcions.
- Formar els i les professionals en l'àmbit de l'orientació.

3. L'abandonament prematur a la formació professional

- Augmentar el nombre de recursos educatius disponibles per a l'educació postobligatòria.
- Ampliar el nombre d'orientadors en la formació professional.
- Revisar el procés de preinscripció, no penalitzar l'alumnat de primer de cicles de grau mitjà que vol canviar a un altre cicle.
- Implementació del protocol d'elaboració de l'Informe Personal d'Orientació Professional (IPOP).
- Actualitzar els plans d'acció tutorial.

4. La inclusió en els centres de formació professional inicial

- Augmentar el nombre de recursos humans i dotar els centres de professionals de l'àmbit de la psicologia, la psicopedagogia, l'educació social i la infermeria.
- Facilitar el traspàs d'informació entre els centres on l'alumne ha cursat la secundària i els centres de formació professional.
- Disposar del suport dels equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP).
- Formar el professorat en metodologies inclusives, recursos i estratègies per a l'acompanyament de l'alumnat.